

žarek dobrote

6/XI
junij
2013

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Mesec maj, praznik srca

V OBMOČJU SOČUTJA

4 ••• Sočutje v spremljajoči ljubezni – usposabljanje za realnost bivanja

V LUČI STROKOVNOSTI

5 ••• Obisk na domu

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST

6 ••• Revščina kot izziv solidarnosti in odnosi med generacijami

9 ••• Sočutnost

KOPER

10 ••• Dom Karitas v Soči nas vabi

10 ••• Istrska območna karitas

LJUBLJANA

12 ••• Duhovna obnova ŽK Rovte v Grosupljem

12 ••• Romanje prostovoljcev ŽK na Brinjevo goro

MARIBOR

14 ••• Bili smo v kinu

14 ••• Sprehod stanovalcev Doma sv. Lenarta in učencev OŠ Lenart

MURSKA SOBOTA

15 ••• V dobrem nas povezuje pesem

NOVO MESTO

16 ••• ŽK Vavta vas z Anico Tolar

17 ••• Teden prostovoljstva v Krki, d. d.

18 ••• Družina kot temelj socialnega vključevanja in medgeneracijske solidarnosti

19 ••• Pridi in poglej – Oblikovanje novega strateškega načrta Slovenske karitas

21 ••• Caritas Europa - več kot le mreža

22 ••• Papež Frančišek sprejel predstavnike Mednarodne Karitas

22 ••• Solidarnost mladih do ljudi v Afriki se nadaljuje

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 1. 6. Romarski dan v Ilirsko Bistrico
- 3. 6. Srečanje Karitas vipavske dekanije
- 7. 6. Odbor ŠK za materialno pomoč, Ajdovščina
- 11. 6. Srečanje DK Idrija Cerkno in Tolminske OK
Druženje generacij Ilirska Bistrica
- 12. 6. Srečanje Istrske OK
- 15. 6. Romanje ostarelih, bolnikov in invalidov na Brezje
Seminar za svetovanje Kobarid
- 18. 6. Srečanje Goriške OK

SOLIDARNOST MED SOVRSTNIKI

Mojca Urh

Pred nami so še zadnji šolski dnevi. Misli učencev, dijakov so že na počitnicah. Nekatere starše pa že bremeni misel, kako bodo svojim otrokom kupili šolske potrebščine za prihodnje šolsko leto. Na Karitas se vsako leto obrnejo številne družine, ki potrebujejo pomoč tudi pri nakupu šolskih potrebščin. Vse večji problem v takih družinah so brezposelnost, bolezen enega izmed staršev ali nenadne nesreče. Veliko pa je tudi enostarševskih družin.

Ob koncu šolskega leta smo na Slovenski karitas že peto leto po vrsti povabili osnovne šole in vrtce k sodelovanju in zbiranju zvezkov v okviru **dobrodelne akcije Pokloni zvezek**. Z akcijo želimo učence, otroke spodbuditi k solidarnosti do sovrstnikov med nami, ki prihajajo iz socialno šibkejših družin. Tako kot že vrsto let bo pomoč pri šolskih potrebščinah potrebovalo več kot 10.000 osnovnošolcev. Karitas bo tem družinam razdelila pakete s potrebščinami in delovnimi zvezki, nekaterim pa tudi bone ali pomoč pri plačilu položnice za šolske potrebščine. K tej pomoči bodo s sporočilom ali risbami sovrstnikov priloženi tudi zvezki, ki jih bodo v okviru akcije Pokloni zvezek zbrali učenci in vrtčevski otroci. Otroci, ki bodo zvezke prejeli, se bodo zelo razveselili sporočila ali risb svojih sovrstnikov.

Ko sem prebiral sporočila učencev za sovrstnike, se mi je v spomin vtisnila misel Roka za njegovega sovrstnika: *»To, kar imamo, radi drugim damo. Česar se mi veselimo, radi z drugimi delimo. Naj bo zvezek lep in urejen in tisti, ki ga dobi, pameten in naučen.«*

Vsak izmed nas je povabljen, da pomaga družinam in otrokom v stiski. Vsak človek se v življenju kdaj znajde v težavah. Biti solidaren pomeni priskočiti na pomoč človeku, ki te potrebuje. Načinov za dobra dela in solidarnost med sovrstniki pa je zelo veliko: lahko poklonimo zvezek, lahko komu namenimo lepo besedo ali misel ali pa mu pomagamo pri učenju ...

• FOTO NASLOVNA STRAN Andrej Gombač in ZADNJA STRAN Mojca Urh •

tema meseca

MESEC MAJ – PRAZNIK SRCA

Imre Jerebic

Ni še tako daleč čas, ko smo govorili, da je najlepši mesec v letu maj, da je to mesec pomladi, mesec cvetja, Marijin mesec, mesec ljubezni in še kaj.

Sprašujem se, kaj se je zgodilo v naši miselnosti in v naših srcih, da najlepši mesec izgublja svojo privilegiranost in vrednost, čeprav še vedno imamo v naši deželi v maju travnike, polja in livade posute s cvetjem, še vedno se zbirajo otroci in starejši pri šmarnicah, še vedno v mesecu maju zaigrajo srca mladih in manj mladih nove melodije ljubezni ...

Kljub »slabim« časom in nepredvidljivemu vremenu **je maj praznični mesec srca. To je naša dediščina, to je dediščina za srce in dušo;** problem pa je, ker v naglici časa in potrošnega individualizma zgublamo srce in dušo.

Spoštovani sodelavci Karitas! Ne želim v nas prebujati slabe vesti, da je npr. tudi letošnji maj, ki smo ga pravkar končali, bil ali skoraj bil za nas izgubljena priložnost. Nasprotno, želim, da iz njega izbrskamo, da je bil priložnost za vsakega izmed nas. Vsak od nas je lahko v maju zaslišal in začutil melodije srca. Zaslišali smo melodije srca na treh nivojih sočutja: sočutje do cvetja, sočutje do sebe, sočutje do bližnjega.

Sočutje do cvetja: V sebi nosim tisto prvinsko potrebo, da se v mesecu maju srečam s prekmursko ravnico in vsrkam v svoje srce vonj cvetja, bližino pomladi, prebujanje življenja. Tudi letos sem imel priložnost, da sem lahko doživel praznične trenutke maja v svoji pokrajini, ki me je pritegnila s tako silo, da sem ustavil avto in se preprosto prepustil utripu življenja, ki me je nagovarjalo in bogatilo. Če bi bil dober fotograf, bi verjetno naredil nekaj dobrih posnetkov rumenega – »ripsovega« polja. Doživljal sem trenutke srečanja in domačnosti ter seveda praznično vzdušje, ki me je dvignilo nad oblake. Ni mi bilo treba nič »delati«, ampak se le prepustiti utripu cvetja, utripu pomladi, ki s tako energijo prodira v srce in dušo, da je zastal dih in so se prebudili mravljinici po telesu. **Čas se ustavi, ko govori cvetje pomladi, duša in srce se odpre življenju, človek v**

sočutju doživlja naravo kot mater, ki te pestuje in objame.

Sočutje do sebe: V hudih časih je starozavezni prerok Ezekijel govoril Izraelcem: »Dam vam novo srce in novega duha denem v vašo notranjost. Odstranim kamnito srce iz vašega telesa in vam dam meseno srce« (Ezk 36,26). Prerok je mislil na Gospoda, ki prihaja preskušanim Izraelcem naproti.

Tudi danes nismo sposobni ali smo zelo malo usposobljeni razviti sočutje do sebe; obnašamo se tako, kot da ne rabimo ali kot da ne obstaja čutna inteligenca. Stavimo na svoj razum, na pridobljene razumske sposobnosti, na znanje, na izobrazbo, ki jih znamo tržiti in dobro unovčiti. Pozabljamo pa, da nam sodelavcem Karitas tudi v prazničnem maju Gospod prihaja naproti, da nam po Mariji in po cvetju ponuja novo sočutno srce. Morda ni slučaj, da so v moji vasi, kjer sedaj živim, v mesecu maju obnavljali Marijino kapelico. Dva »malarja« sta se najprej lotila zunanjščine kapelice. »Bosta obnovila tudi Marijin kip?« sem vljudno vprašal. »Seveda, Marijo je treba očistiti, da nas bo nagovarjala!« Neverjetno moder odgovor! **Marija nas nagovarja vsakega sodelavca Karitas, da bi odkrili v sebi novo – čuteče srce.**

Sočutje do bližnjega: Tudi danes imamo težave s svojimi bližnjimi, tako kot se je to dogajalo v Jezusovem času. Npr. kot po tekočem traku razpadajo zakonske zveze v srednjih letih, za širšo rodbino ni časa, prijatelji hitro zatajijo, če jih potrebuješ ... Še in še bi lahko naštevali, da nas je čas povozil oziroma da je bilo včasih vse drugače.

Bližnji je na dosegu roke, ker je pač bližnji, pa vendar lahko zelo daleč, če se iz dneva v dan ne trudim, da bi ga udomačil v svojem srcu. Morda bi nam Mali princ dal odgovor, kako bližnjega »zalive«, varovati pred vetrom, negovati, se približati

... **Pot udomačevanja ali pot sočutja je lahko dolga in strma ali pa del vsakdanjika in skoraj rutinska, če jo negujem in delam po majhnih korakih.** •

v območju sočutja

SOČUTJE V SPREJEMAJOČI LJUBEZNI

VI. del:

USPOSABLJATI ZA REALNOST BIVANJA

p. Karel Gržan

4 Tokrat bi želel razmišljati z vami o vrednosti usposabljanja za realnost bivanja. Kako usodno je, če nas niso kot otrok prizemljili v tiste manj prijetne ali neprijetne danosti, ki so neizbežni delež naše bivanjske resničnosti. Biti do otrok sočuten pomeni omogočiti jim, da se soočijo – usposobiti jih (ne teoretično, pač pa praktično) za vse tiste napore, meje, pravila, ki bodo delež njihove zemeljske stvarnosti. Naj pojasnim to z zapisom pogovora, ki sem ga pletel s prijateljema, z Bojanom in Ano.

»V naših glavah je model 'trpeče matere',« je govoril Bojan. »To je mati, ki se kar naprej žrtvuje za druge in nikoli ne pomisli nase: mati je tista, ki dobi za mizo najslabši delež hrane, ki za vsemi čisti stranišče, ki lega spat pozno v noč in vstaja vsaj uro pred ostalimi ... To podobo smo postavili na oltar in jo malikujemo, čeprav je v svojem bistvu izrojena v nepravicih, in je zato problematičen vzorec.«

»Lahko pojasniš?« sem rekel, ker sem čutil, da mi njegove misli odpirajo uvid v ravnanja, ki so mi bila preveč samoumevna, da bi jih prepoznal v krivicih.

»Gre za osnovno zmoto v medsebojnih odnosih. Temelj vsega je pravičnost!« je zatrdil Bojan.

»Če si krivičen do sebe, si krivično nespameten tudi do otrok,« je pripomnila Ana. »Saj se lahko greš dobrično. Samo takšna 'dobrota' je vedno sirota. Otroka je treba postaviti na realna tla. Če

Foto: Rok Mubi

Foto: Monika Klančar

mu vso težo odnašaš, je kasneje ne bo sposoben prevzeti nase in bo zares sirota. **Kdor ljubi, usposablja otroka za realnost, in ne za idealnost. Ko otrok nekaj zmore, potem to tudi mora.** Spoznati mora ne le blagost 'cartanja', pač pa tudi okus napore in odpovedi za doseg ciljev.«

»Predvsem pa mora posebiti pravičnost, spoštljivost in odgovornost,« je bil neomajen Bojan.

Potem sem jima pripovedoval o svojem srečanju z mladimi v eni izmed slovenskih srednjih šol, kamor so me povabili po tem, ko so trije srednješolci v letu dni naredili samomor.

»In kaj si spoznal?« je zanimalo Ano.

»Da so izjemno občutljivi, zaznavni, ob tem pa so slabo utrjeni za realne zahteve življenja.«

»Hudo je, če daš otroku le mehko, ne usposobiš pa ga za zahtevnost,« me je potrdila v spoznanju Ana.

»Za vse je potrebna vaja. Tudi za sposobnost odpovedovanja in obvladovanja!« je dodal Bojan iz spoznanj življenja.

Tako kot je rekla Ana: »Potrebno je biti dober, in ne dobričina.« Ni dovolj, če damo le svojo telesno moč, utrjevati je treba tudi moč volje – svoje in tistih, ki so nam zaupani v vzgojo! Človek se namreč zruši najprej v sebi.

Pogosto razmišljam, kako smo razvrednotili post – na primer postne petke. Kakor da smo kratkovidni nespametneži. Boga ne moti petkov zrezek. Vprašanje pa je: kje, na kakšen način utrjujemo svoje notranje moči? Tisti, ki privoščijo sebi, otroku, bližnjim samo prijetno, ravna kot kratko-

vidna dobričina z dolgoročnimi usodnimi posledicami. Razvajenci preživijo le kratek čas. Za dobro rast je potrebna utrjenost.

Pomembno je utrjevanje in usposabljanje za napore življenja, da zmoremo doseči visoke cilje. Mehkužneži se ustavijo že ob vznožju slehernega resničnega uspeha. Postanejo reveži, ki se notranje nemočni smilijo samim sebi. V preteklosti so se namreč napačno smilili najbližjim.

Spominjam se petnajstletne odvisnice, ki so jo pripeljali starši, da bi našli rešitev iz zasvojenosti. Bila je tako pomehkužena, da ni zmogla realnih zahtev življenja. Nikoli ni doživela odpovedi, besedice 'ne'. Iz katere navajenosti naj bi torej rekla drogi 'ne'? Njena zgodba se je končala tragično.

Dobro je ovrednotiti postni čas: vaje volje, če želimo sebi in otrokom dobro. Če jih želimo onesposobiti za bivanjsko realnost, potem jim le dajajmo vse, kar si zaželi, brez njihovega truda. »Če mi nismo imeli, pa privoščimo svojim otrokom.« To je stavek čiste nespameti in popolnega nerazumevanja zakonitosti bivanja. Življenje je neizprosno realno: tudi zaboli, zahteva napore, potrpežljivost ... in otrok nam je zaupan, da ga usposobimo, da bo zmožel sprejeti stvarnost.

Naj povem primer iz svojega življenja. Pri nas je čistila stranišče mama. In postalo mi je samoumevno, da najnižja dela postori mama. Potem sem prišel v samostan in razložili so mi, da bom poleg svoje sobe čistil tudi enega izmed hodnikov in ob njem skupni WC. Jaz čistil stranišče?!? In to od zunaj in tudi navznoter. Ob prvem čiščenju mi je postalo silno slabo. »Mama, mamica, kje si?« Po treh mesecih sem se utrdil tudi za realnost WC-jev in danes čistim WC-je v župnišču sam – od zunaj in znotraj. Zmorem, ker sem moral – malce pozno, a na srečo še ne prepozno.

Spominjam se obiska pri neki družini. Ko sem vstopil v njihov dom je prišel iz WC-ja še ne šestletni Jaka z gumijasto rokavico na roki, ki mu je segala do komolca. »Ja, kaj si pa počel na WC-ju?« sem se začudil. »Stranišče sem očistil,« mi je odvrnil samoumevno.

Ko nekdo nekaj zmore, potem to mora – tudi soočenje z neprijetnimi vonjavami, ki so naravni sestavni del življenja. Otrok bo sprejel napore ne z dopovedovanjem, pač pa s postopnim sprejemanjem zahtevnosti. Dani smo mu kot spremljevalci ne zato, da ga z razvajanjem bivanjsko onesposobimo, pač pa da ga s prakso utrdimo za realnosti, ki jih življenje preprosto zahteva.

Bivanje v komuni je sestavljeno iz kar nekaj vsakodnevnih izkustvenih vaj odpovedovanja in sprejemanja odgovornosti. Med drugim: osebno

perilo se pere na roke v hladni vodi pozimi in poleti. Kmalu po tem, ko so prišla v razborsko šolo življenja dekleta, sem bil povabljen na kosilo. Opazoval sem prezeble roke prve odgovorne. Pripomnil sem: »Ali ni preveč, da tudi pozimi perete perilo v hladni vodi na roke?« Dobil sem jasen odgovor: »Zakaj si z nami napačno sočuten? Če nas imaš rad, nam boš pomagal in nas spodbujal, da se utrdimo za zahtevnost življenja, da bomo zmogle reči tudi drogi 'ne'; da bomo lahko rekly življenju: 'da'!«

Svobodni so v tem svetu lahko le tisti, ki so notranje krepki! Le cartajmo se (privoščimo si obilje srčnosti), samo nikar se ne scartajmo (pomehkužimo). Bog nas duhovno carta, da nas še bolj usposobi za napor, ki ga od nas pričakuje v preraščanju neodrešenih stanj naše osebnosti – naj bo tudi v tem naš pedagog! •

v luči strokovnosti

OBISKI NA DOMU

Helena Zevnik Rozman

Že v prejšnji številki smo spregovorili nekaj o pomenu obiskov na domu in seveda o tem, da je naše obiske treba **predhodno najaviti**, da se lahko gostitelji – naši uporabniki pripravijo na obisk. Prav tako je pomembno, da na samem obisku **nismo vzvišeni** in preveč **zadržani nad morebitno postrežbo**, ampak vsaj v manjši meri sprejmemo, kar nam v svoji gostoljubnosti ponujajo gostitelji. Na tak način bomo lahko naredili korak do bolj odprtega odnosa.

Obiski na domu so za marsikoga težji kot svetovanje in pomoč v lastnih prostorih, predvsem ker nismo v svojih varnih prostorih. Če se nekoliko ozrem na svoje delo, lahko rečem, da mi je bilo veliko lažje svetovati ljudem o zdravi prehrani, dieti, načinu življenja, vrstah pomoči preko telefona, v ambulanti ali svoji lepo urejeni, mirni pisarni kot pa na terenu, v realnem svetu, kjer sem lahko videla in doživela, da ljudje morda nimajo primernih prostorov, štedilnika ali dovolj sredstev, da bi si pripravili pravo dieto, si lahko skuhalo primerno kosilo. Ali pa so bili prostori popolnoma neprimerne za negovanje svojca, morda za to ni bilo dovolj družinskih članov in podobno. Vse to mi je odvzelo možnost, da svetujem kar na splošno, kakor naj bi bilo v teoriji, ampak se je bilo treba soočiti z realnim stanjem in vanj vnesti vso teorijo. Obiski na terenu so pripomogli, da smo iskali in marsikdaj

našli konkretne rešitve, ki so v postopnih korakih pripeljali do zaželenega cilja. Prav zato so obiski na terenu tako dragoceni, čeprav od nas zahtevajo veliko več truda in časa.

Da obiski na terenu prinesejo prave rezultate, se moramo, kadar odhajamo na teren, **dobro predhodno pripraviti**. Priprava je seveda odvisna od vrste obiska. Tako moramo seboj vzeti vso dokumentacijo ali drug material, za katerega ocenjujemo, da ga bomo potrebovali, za vsak slučaj raje še kaj dodatnega. Kadar gremo na teren z namenom ocene razmer, v katerih ljudje živijo, in določitve potrebne pomoči, je prav, da si predhodno pripravimo izhodišča, preverimo kriterije, ki smo jih uporabili v podobnih primerih, da bomo lažje ocenili, kakšno pomoč potrebujejo, in se dogovorili za način pomoči. Podobno je, kadar se morda dogovarjamo za pomoč starejšim osebam. Predhodno je dobro vedeti število oseb, prostovoljcev, ki so na voljo, koliko časa lahko pomagajo in termine, ko so na voljo. Morda je dobro, da se o obisku pogovorimo z drugimi sodelavci ali poiščemo dodatne informacije v drugih ustanovah.

Na samem obisku upoštevamo vse tehnike vodenja pogovora, kot smo jih predstavili v predhodnih številkah in ki bi jih uporabljali, če bi vodili pogovor v naših prostorih. Pozorni pa moramo biti na nekaj posebnosti. Ker smo gostje na obisku, moramo **uvodni del prepustiti gostiteljem**, da nas uvedejo v svoj dom. Zato je ta del obiska nekoliko bolj neformalen, to je čas, ko spoznavamo družino, način življenja. Ta čas je zelo pomemben, da ustvarimo zaupljiv odnos. Poleg pravilnega postavljanja vprašanj in poslušanja lahko zelo dobro uporabljamo tehniko opazovanja. Preko celega obiska opazujemo način življenja v družini, odnose v družini, kako se posamezniki odzivajo v domačem okolju. Samo z opazovanjem lahko pridobimo zelo pomembne podatke za lažje reševanje problemov.

Pri obiskih na domu je tudi zelo veliko **motečih dejavnikov**, ki jih pri svetovanjih v naših prostorih ponavadi izključimo. Eden takih motečih dejavnikov je prav gotovo telefon, ki ga naši uporabniki v času svetovalnega pogovora v pisarni ne uporabljajo in je to že družbeno sprejemljivo. Pri obiskih na domu pa so naši uporabniki doma, v svojem okolju, in zato je uporaba telefona bolj sprejemljiva. Čeprav je to lahko zelo moteče, ker prekinja naš pogovor, je težko prepovedati uporabo telefona. Prav tako lahko naš pogovor motijo otroci, drugi gostje, domače živali ali pa radio ali televizija, ki je prižgana in igra v ozadju. Prav je, da se tega zavedamo in smo pripravljeni, da nas ne zmotijo. Če smo se dobro pripravili na obisk, si **vzeli dovolj časa** in ozavestili

Foto: Mojca Urh

te moteče dejavnike, nam lahko prav ti pomagajo bolje razumeti življenje družine. Zato jih lahko izkoristimo kot pozitivne učinke naših obiskov.

Kot zadnje bi omenila **varovanje podatkov**, ki je zelo pomembno pri našem delu. Pri obiskih na domu pa je to področje še bolj občutljivo, saj vstopamo, lahko rečemo, v družinska »svetišča«, kjer se še bolj približamo ljudem in jih spoznamo v njihovi najbolj ranljivi točki. Zato moramo biti po obiskih še bolj pazljivi, da ne izdamo kakšnih podatkov, ki so najbolj zaupne narave. •

medgeneracijska solidarnost

REVŠČINA KOT IZZIV SOLIDARNOSTI IN ODNOSI MED GENERACIJAMI

Igor Bahovec

Družbeno razslojenost, vključno z revščino, poznajo vse družbe. Ljudje in družbene ureditve se na revščino odzivamo različno, večinoma glede na to, kakšna povezanost, kakšen odnos se oblikuje do revnih, do revščine. Lahko je odnos solidaren, to je, da izhaja iz odgovorne drže medsebojne povezanosti, lahko pa solidarnosti ni; lahko pa je le navidezna, in ne dejanska solidarnost. Solidarnost tudi ni enorazsežen pojem, temveč se izraža na področju medosebnih odnosov, kulture – od pomenov, navad, načina življenja do vrhov umetnosti in znanosti – in družbenih ureditev, institucij in struktur. Osebno sem gotov, da je resnična in pristna solidarnost tista, v kateri se kaže hrepenenje in težnja po celovitem izražanju solidarnosti. Pri

tem pa ne mislim na nek idealizem – ljudje smo omejeni, zato so tudi naši viri in sredstva omejena. Bolj gre za to, da ljudje lahko delujemo ločeno, uveljavljamo ločene rešitve, lahko pa skušamo delovati povezano, v smeri skupnega dobrega, kjer so različni posamezni (delni) prispevki priznani kot sestani del celote.

Zakaj sem zapisal zgornji odstavek? Temeljna razloga sta sledeča: V eni zadnjih številčk Žarka dobrote je Imre Jerebic v svojem zapisu omenil srečanje, na katerem je pomemben akter (profesor) uveljavljanja ukrepov socialne države podvomil o ustreznosti delovanja prostovoljnih karitativnih ustanov – iz poznavanja nekaterih primerov pri nas in v tujini je sklepal, da se v takih organizacijah preveč denarja izgubi za notranje delovanje in premalo pride do ljudi. Mislim, da se lahko ob tem zamislimo glede dvojega. Res je, da se tudi v prostovoljnih karitativnih organizacijah lahko razvijejo napačni načini delovanja; denimo, ko se bistveno preveč denarja pretoči v del, ki bi moral biti podporen (denimo plače vodilnih ali različna nakazila). Vendar se mi zdi, da bistvo problema niso plače, temveč to, da je tak pogled parcialen in izključevalen. Menim, da rešitev ne more biti v logiki »ali-ali«, denimo ali močna socialna država, katere ukrepi bi sami blažili

k solidarnosti do revnih, ostajajo klic vsakemu verniku in celotni verski skupnosti kristjanov. V življenju sem imel priliko, da sem se srečal z nekaj ljudmi, ki so bili v delu z ubogimi zelo dejavni. Iz srečanj z njimi, iz branja različnih zapisanih pričevanj in iz refleksije študijske strokovne literature se mi zdi, da je pri delu z revnimi zelo pomembno, da se naredi vse, da se ohranja njihovo dostojanstvo. Pomoč v hrani in obleki je potrebna, a včasih je še bolj potrebno prisluhniti drugim težavam življenja ubogih in revnih. Med njimi se mi zdijo velik izziv tudi sledeče zadeve.

Biti glas revnih oziroma teh, ki nimajo priznanega glasu, katerih glasu tudi demokracija ne sliši. Ne le v nedemokratičnih ureditvah, tudi v najbolj demokratičnih sistemih je tako, da pri družbenem dogajanju niso vsi ljudje enako upoštevani. Tisti, ki znajo uveljaviti svoj glas, svoj interes, imajo zaradi tega od take ureditve večjo korist kot drugi. Pravzaprav v demokraciji drugače ne gre – jedro večine demokratičnih procedur je iskanje vedno novih izrazov družbenih dogovorov. Pot k dogovorom so pogajanja med različnimi interesi. Vprašati se je treba, kako se upošteva glas revnih. Možnosti je več:

(1) revnih se sploh ne upošteva – kot da niso pomemben del družbe;

(2) revne se upošteva, a predvsem kot sredstvo za uveljavljanje svojih interesov, kot sredstvo za cilj, ki ne izhaja iz dejanskih potreb življenja revnih, ampak kot projekt dela za revne;

(3) revne se dejansko prizna, se jim prisluhne in skupaj z njimi oblikuje refleksijo in načine reševanja.

Menim, da nam precej manjka tega načina delovanja. Lažje je delati za uboge kot z ubogimi. A le v slednjem primeru smo lahko resnični glas revnih – ne le glas, ki revne upošteva kot »problem«, ki ga je treba rešiti. Revni niso samo problem, revni so ljudje, ki bi radi nekaj povedali svetu. In to lahko povedo le, ko je doseženo medsebojno zaupanje, ko jih sprejmemo kot dejanske sogovornike in v njih ne vidimo

predvsem ljudi, ki so zaradi različnih razlogov potrebni pomoči.

Mislim, da za sedanjega papeža Frančiška lahko rečemo, da pričuje za tak način čutenja z revnimi. On je glas revnih, ker se je v življenju toliko družil z

Foto: Arhiv Slovenske karitas

revščino, ali prostovoljno delovanje, temveč logika »in-in«, to je: eno in drugo je potrebno. Predvsem pa je potrebno še nekaj tretjega.

Jezusove besede, da bomo imeli revne vedno med seboj in da smo ljudje vedno pozvani

Foto: Urška Kelvišar

njimi, da ne »igra«, ampak z besedami izraža to, kar živi. Njegove besede in življenje pričujajo o tem. Njegove besede so včasih zelo neposredne – naj navedem sporočilo diplomatskemu zboru (maja 2013): »Finančne strokovnjake in politične voditelje v vaših državah pozivam, da razmislijo o besedah svetega Janeza Zlatoustega: če ne delimo z ubogimi svojega imetja, je to kraja njih samih.« Vendar ne gre le za deljenje imetja – gre za poziv k spremembi sistema in k spremembi kulture.

Revni so najmanjši skupni imenovalec človeštva. Revni sicer živijo različno; med njimi so pošteni in nepošteni, med njimi so delavni in manj delavni ljudje ... Tudi med revnimi ni vedno medsebojne solidarnosti. A vendar nam revni iz svoje izkušnje življenja lahko sporočijo nekaj, kar srednji in višji sloj teže prepoznata. Tisti revni, ki si prizadevajo za resnično dostojanstvo, ki storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi lahko omogočili dostojno življenje sebi in svojim najbližjim, najprej družini, nosijo posebno pomembno sporočilo za naš čas. Ker imajo omejena sredstva, morajo presojeti, kaj je zanje bistveno, kaj je tisto, kar je osrednjega pomena za bistvo človekovega življenja. V tem smislu njihovo iskanje prispeva k temu, da družbe lahko ločijo bistveno od nebistvenega. V naši potrošniški družbi, nabiti s porabniško in pridobitniško logiko, nam tak premislek manjka. Morda tudi zato, ker se ne približamo revnim in ubogim, da bi prisluhnili njihovi izkušnji življenja.

Za modrost je treba prisluhniti znanju in izkušnjam generacij – tudi glede tega, kako ravnati z revščino. Spominjam se srečanja pred leti,

ko je nek predavatelj pokazal, kako pogosto se lahko zgodi, da je konkretna pomoč revnim zelo omejena, da ne rodi dolgoročnih sadov. Šlo je za vprašanje finančne pomoči, s katero revni otroci in mladostniki lahko doštudirajo in dosežejo dobro plačane službe – s tem pa tudi dohodke, ki so bili njihovim staršem pa tudi vrstnikom v revščini povsem nedosegljivi. Predavatelj je izkušnja je, da veliko teh mladih, ki so sami izšli iz revščine, s seboj nekako »povleče« tudi nekatere svoje najbližje, izgubijo pa »posluh« za potrebe revnih. Bistvo njegovega sporočila ni bilo, da bi se manj pomagalo revnim, da se kot posamezniki prebijejo iz revščine; jedro vprašanja je

bilo, kako to, da tudi katoliške šole (šlo je za azijski prostor) niso uspeli spodbuditi tega, da bi večina »nekdanjih revnih« ostala solidarna do ljudi iz revnih okolij, ampak je sprejela kulturo pretirano »vase usmerjenega« srednjega sloja. Mislim, da je del odgovora tudi izguba tistega spomina, ki se lahko rodi le iz dobrih medgeneracijskih odnosov. V tem oziru naj spomnim na opozorilo svetih knjig Izraela – v odnosu do sužnja naj nikoli ne pozabijo, da so bili sužnji in da jih je Bog rešil. Le iz živega spomina na močne dogodke preteklosti je možno gojiti pristne rešitve sedanosti. Nobena generacija ne more zajemati le iz svoje izkušnje življenja; toliko bolj bi se tega lahko zavedali kristjani, ki smo na nek način dediči večtisočletnega izročila zgodovine odrešenja.

* * *

Zapisano ni celota vseh možnih dejavnosti, je pa klic k temu, da v pogovorih, iskanjih, predvsem pa poslušanju revnih iščemo celovite načine prizadevanja za resnično solidarnost med ljudmi. Solidarnost, ki bi hrepenela po celovitosti in izražala – do omejene stopnje – hrepenenje po tem, da smo ljudje končno sinovi in hčere istega Očeta in bratje in sestre med seboj. Nobenih velikih zaslug nimamo, da smo se rodili v Evropi v obdobju velike materialne blaginje (tudi Evropa ni bila vedno materialno bogata), vendar pa smo morda prav zaradi tega bolj pozvani, da iščemo načine iskrene solidarnosti in povezanosti z ljudmi v stiski. Pri tem pa mislim, da ni dovolj, da vsaka generacija išče zase, temveč je živ spomin – ki lahko živi le iz medgeneracijskega prenosa – sestavni del zdrave osebe, družbe in kulture. •

DUHOVNOST

Karlo Smodiš

»Dve stvari sta, ki sta temelj veličine krščanstva: solidarni personalizem in močna Cerkev. Personalizem je zadržanje, da je vsaka oseba, prav vsak 'nepomembnež' med nami, najvišja vrednota. Gojiti človeškost pomeni drugega ne jemati zgolj kot sredstvo, ampak kot vrednoto samo po sebi. Odklone od prave religioznosti in moralnosti lahko prepoznamo prav po zanemarjanju take človeškosti. S solidarnostjo ne razumemo samo kake ekonomske ali materialne solidarnosti, ampak udeležnost na vseh ostalih vidikih življenja bližnjega in drugega, vključno z doživljajsko solidarnostjo,« je v oceni knjige dr. Barbare Simonič z naslovom *Empatija* zapisal dr. Bojan Žalec in nadaljeval, da je najvišja oblika takšne solidarnosti ljubezen v smislu caritas.

Stopamo v ljubezniv in sočuten dialog

V dialog ljubeznivega in stvarnega sočutja stopa vsak prostovoljec, ki deluje znotraj Karitas. Njegovo delovanje je tako rekoč v celoti posvečeno tistim »nepomembnežem«, ki so se znašli na robu ali celo izven družbe, v primežu stisk in revščine. K njim stopa s sočutjem. Če bi stopal s kakšno drugo držo, ne bi zdržal več desetletij prostovoljnega dela. K »nepomembnežem« stopa zato, ker so v njegovih očeh enkratni in neizmerno vredni. To vrednost pa so dobili v prostoru »močne« Cerkve. V prostoru Kristusove Cerkve. Kjer je vsak človek vreden Kristusove smrti na križu. Torej je njegova vrednost nepredstavljivo velika.

Tam, v močni Cerkvi, prostovoljci tudi dobivamo moč za vstopanje v dialog, ki je velikokrat naporen in zahteva veliko odpovedovanja in žrtvovanja. Velikokrat je lažje izročiti paket pomoči kot človeku v stiski prisluhniti. A drugo morda potrebuje bolj kot hrano za telo. Če je duša »lačna«, telo hira kljub obilju.

»Hvala, da ste si vzeli čas in mi prisluhnili. Ne veste, koliko mi je pomenil ta pogovor,« pripovedujejo člani Karitas o doživetjih na poteh svojega poslanstva. »Pa nisem nič govoril. Samo prisluhnil sem. Si vzela čas za človeka,« odgovarjajo začudeni.

Foto: Dominik Jagodic

Pristopiti k drugemu s sočutjem pomeni pobožati njegovo srce in dušo. Če v ta dialog povabimo še Kristusa, se duša in srce okrepiata z Božjo milostjo. Brez bojzani. Za to ni treba nobenih velikih besed. To, kar je tukaj zavito v besede, se prostovoljcem dogaja vsak dan, ko so v stiku s potrebnimi. Kristus je preprost. Tako preprost, da ga razumejo celo otroci, ki jih vabi k sebi. No, saj bodo samo otroci tudi prišli v nebeško kraljestvo.

Družina – prostor vzgoje za sočutnost

Prvi prostor **vzgoje za sočutnost je primarna družina.** Otrok mimogrede vpija odnos med staršema in drugimi družinskimi člani. Posebej lep odnos se pogosto oblikuje med starimi starši in vnuki. V običajnem dnevnem dogajanju se otroci učijo solidarnosti, vživljanja v potrebe drugega, pripovedujejo o sebi, na primeren način izražajo lastne potrebe ... Tako se način izražanja naklonjenosti oblikuje v družini.

Vsako poznejše preoblikovanje osebnih drž je veliko napornejše in zahteva zelo resno delo na sebi v smislu osebne rasti. Ker se tega lotijo le redki, odrasli največkrat ostajamo ujeti v dobre ali pa tudi slabe oblike medsebojne komunikacije in odzivov. Povedano v vsakdanjem jeziku v smislu besed: »Ta se pa res ne bo nikoli spremenil.« **Če od drugih pričakujemo, da se bodo spremenili, morda tega ne bomo nikoli dočakali. Sebe pa lahko začnemo spreminjati že sedaj. Saj moramo tudi do sebe biti sočutni.** •

Pristopiti k drugemu s sočutjem pomeni pobožati njegovo srce in dušo.

koper

DOM KARITAS V SOČI NAS VABI

Jožica Ličen

Dom karitas v Soči stoji v neposredni bližini cerkve Sv. Jožefa in reke Soče. Pred leti je hiša služila kot župnišče. V potresu leta 1998 je bila hiša poškodovana, ŠK jo je obnovila in 7. 7. 2002 jo je blagoslovil škof Metod Pirih. Od takrat dalje potekajo v Domu karitas v Soči različni počitniški tabori in druge skupine.

Razpored letovanja v poletju 2013:

Pred 23. 6.	PROSTO
od 23. 6. do 27. 6.	Popoldan na cesti
od 28. 6. do 6. 7.	Medgeneracijski tabor in Vipava
od 7. 7. do 13. 7.	Otroci iz Posvojitve na razdaljo in Istrske območne karitas
od 14. 7. do 20. 7.	Sodelavci karitas
od 21. 7. do 27. 7.	Sončna pesem
od 28. 7. do 3. 8.	Vera in luč
od 4. 8. do 10. 8.	MPZ Postojna
od 11. 8. do 17. 8.	PROSTO
od 18. 8. do 24. 8.	PROSTO
od 25. 8. do 31. 8.	Vipava
od 1. 9. do 7. 9.	PROSTO
od 8. 9. do 14. 9.	Z. Boštjančič
po 14. 9.	PROSTO

Dom karitas v Soči ima lastno dvorišče, verando za skupne obede ali delavnice, okolica nudi nešteto možnosti za sprehode in pohode. V hiši je skupna obednica, kuhinja ter spalnice s pogradi in kopalnico. Postelj je 35, v mansardi je možna nastanitev še približno 15 oseb.

Za hišo skrbita zakonca Kavčič, pri njiju je tudi ključ (GSM: 031 568 142). Za najem Doma je kontaktna oseba ravnatelj ŠK Matej Kobal (GSM: 041 655 961, e-pošta: matej.kobal@rkc.si). Potrebna je lastna posteljnina ali spalna vreča in pribor za osebno higieno. Posoda in jedilni pribor je v kuhinji. Cena nočitve z uporabo kuhinje in skupnih prostorov je 5 EUR na osebo. Hiša je kurjena tudi pozimi, zato povabljeni posamezniki, družine ter župnijske in druge skupine za dan, dva ali več. Ob zaključku je treba hišo počistiti. •

ISTRSKA OBMOČNA KARITAS

Pavla Brec, voditeljica IOK

*Lepa si, slovenska Istra,
kaj vse v objemu tvojem človek doživi,
na obalo naslonjena prelepa mesta
z mnogimi idiličnimi vasmi.*

V teh preprostih verzih je izražena lepota slovenske Istre, kjer deluje **Istrska območna karitas (IOK)**. To je področje celotnega Istrskega pastoralnega območja, ki je razdeljeno na dve dekaniji, in sicer: Dekanija Dekani in Dekanija Koper. **Župnijska oziroma medžupnijska karitas je ustanovljena v 25 župnijah** glede na število župnij, ki jih upravlja posamezni župnik. Res je, da so nekatere ŽK zelo dejavne – in to v različnih programih dela, druge pa nekoliko manj. Evidentiranih imamo približno 280 stalnih in občasnih sodelavcev. Zagotovo pa je številka še večja, saj mnogi mladi pa tudi starejši pomagajo pri posameznih akcijah, kot so srečanje ostarelih, obiski v bolnišnicah in domovih za ostarele. Teh je na našem območju kar sedem, tako da ob praznikih opravimo 1.500 obiskov ter ostarele in bolne razveselimo z voščilnico in skromnim darilcem.

Zaradi velikosti in raznolikosti področja smo **ustanovili tri Centre karitas: Portorož, Izola in Koper**, ki pokrivajo vse župnije v svojem okolju, istočasno pa tudi teritorij posamezne občine. Centri so odprti ob četrtkih, kot je bilo predlagano na Škofijski karitas Koper. V Centrih lahko prosilci dobijo različne oblike pomoči, imajo možnost pogovora, saj so nekateri sodelavci opravili Seminar za neprofesionalno svetovanje, udeležujejo se tudi drugih izobraževanj in so zato nekoliko bolj »opremljeni« z znanjem, ki je potrebno. Prav gotovo pa vsak sodelavec nosi v sebi veliko mero poslanstva in srčnosti, sicer se ne bi zmoogli soočiti s tolikimi problemi in stiskami ljudi, ki se na Caritas

obračajo za pomoč. V Centrih zaznavamo vedno več prosilcev, in to starejših, ki so se prisiljeni preživljati z minimalnimi pokojninami. Druga skupina so mlade družine in posamezniki, ki so ostali brez redne zaposlitve in dohodkov. Sicer so na Obalnem področju vsa večja podjetja propadla že pred desetletjem in več. Sedaj pa zapirajo vrata tudi manjša podjetja in privatniki, ki nimajo dela zaradi propada velikih slovenskih (predvsem gradbenih) podjetij.

Prostovoljci IOK se z veseljem udeležujemo dogodkov, ki jih organizira Škofijska karitas, tako romanja v določeno dekanijo v juniju, romanja v tujino v avgustu, saj nam je to priložnost za srečanje z ostalimi sodelavci iz vse škofije. Prav tako se udeležimo romanja v tednu Karitas na Ponikvo in v Celje.

Tudi **izobraževanje** – seminar, ki ga organizira Slovenska karitas v Postojni – nam veliko pomeni, saj se zavedamo, da pridobimo znanje, ki ga lahko uporabimo pri svojem prostovoljnem delu. Seveda brez »**duhovne hrane**« ne gre. Za to poskrbimo vsako leto v januarju na duhovni obnovi v Centru karitas v Bertokih. Že pred leti smo namreč spoznali, da so nam duhovne obnove v Vipavskem Križu oddaljene. Najprej so nam prostore dali na razpolago patri minoriti iz Pirana, ki so nas obogatili tudi z duhovno vsebino. Udeležba je vsako leto zelo dobra, kar pomeni, da se zavedamo, kako

je za naše delo pomembno dati prostor tudi Njemu, ki zmore videti naše stiske.

V tednu Karitas pripravimo **Dan odprtih vrat**, ko nas lahko obiščejo posamezniki in tudi različne skupine. V lanskem novembru smo bili še posebej veseli obiska Krožka mladih prostovoljcev z Osnovne šole Koper, ki so si ogledali naše prostore v Kopru in z zanimanjem poslušali, kako poteka naše delo. V tednu Karitas je na našem območju že nekaj let ustaljena akcija zbiranja pridelkov, hrane in drugih higienskih pripomočkov tudi po župnijah. Nekatere župnije so v tej akciji izredno odprti rok in veliko zberejo ter pripeljejo v Centre karitas, da so tako paketi prejemnikov še bogatejši.

Center Karitas deluje tudi v **Bertokih**. Gradil in urejal se je kar nekaj let. Tu se izvajajo predvsem programi Slovenske in Škofijske karitas: program Zasvojenost v okviru Zavoda Pelikan karitas, program Vrtnica v okviru Zavoda karitas Samarijan in Sprejemališče za brezdomce. Svoj sedež ima tu tudi Istrska območna karitas. Naši prostovoljci občasno sodelujejo tudi pri vseh naštetih programih.

Tako je naša mreža raznolika in široka, mi pa, skupaj z našim predsednikom očetom Francem, skromni ribiči v Gospodovem vinogradu. •

Ljubljana

DUHOVNA OBNOVA ŽUPNIJSKE KARITAS ROVTE V GROSUPLJEM

Tadeja Gnezda

12

V soboto, 13. 4. 2013, smo se člani ŽK Rovte odpravili v Grosuplje, kjer nas je pričakal župnik Janez Šket. Najprej nas je popeljal v župnijsko cerkev svete ga Mihaela, kjer smo pozdravili vstalega Zveličarja in kjer nam je razložil pomen mozaika patra Marka Rupnika. Njegovi mozaiki zares nosijo globoko sporočilnost in simboliko. Nato so nas sprejele in pogostile članice njihove Župnijske karitas. Po kratkem pogovoru in kavi smo sedli za mizo in poslušali bogat nagovor župnika Janeza. Spregovoril nam je o Jezusu, ki se je učencem prikazal ob Tiberijskem morju in vprašal Simona Petra, ali ga ljubi, ter mu nato izročil skrb za Božjo Cerkev. Prav tako, kot so bili neodločni Petrovi odgovori, smo včasih neodločni tudi mi. Kot Peter se tudi mi zavedamo svojih šibkosti, a Jezus nas kliče kljub temu. Želi pa našo privolitev, našo izpoved ljubezni, preden nam izroči skrb za soljudi. Tudi mi se moramo biti pripravljene popolnoma podariti, če želimo služiti potrebnim. Če bomo namreč delovali samo takrat, ko

nam bo lepo, ko nas bodo hvalili in izražali hvaležnost, se bomo kmalu »izpraznili« in ne bomo več pripravljene pomagati drugim. Samo če je naša pomoč drugim kot odgovor na vprašanje »Ali me ljubiš?« resnično iskrena in iz resnične ljubezni, ki ne zahteva ničesar zase, potem se ne bomo pri našem delovanju nikoli utrudili.

Po dobrem kosilu je sledila še izmenjava izkušenj med obema Župnijskima karitas, nato se je oglasila še pesem. Tako smo se v sproščenem vzdušju razšli z upanjem, da se še snidemo in izmenjamo izkušnje.

Ob povratku proti domu smo se ustavili še v stolni cerkvi v Ljubljani in prisostvovali pogrebni maši škofa Gregorija Rožmana, ki se je po dolgih letih vrnil na domačo zemljo, med svoje ljudi.

Na koncu dneva smo čutili hvaležnost za lep dan, ki smo ga doživeli, in nalogo, da odgovorimo Jezusu in ljudem v stiski na vprašanje: »Ali me ljubiš?« •

ROMANJE PROSTOVOLJCEV ŽK NA BRINJEVO GORO

Polona Miklič

Škofijska karitas Ljubljana je 27. aprila organizirala tradicionalno romanje za prostovoljce župnijskih Karitas. Letos smo romali na Brinjevo goro, k podružnični cerkvi Matere Božje v župniji Zreče. **Na Škofijski karitas se vsako leto trudimo, da bi našim prostovoljcem pripravili zanimiv in prijeten dogodek v zahvalo za njihovo prostovoljno delo. Predvsem pa jim želimo ponuditi priložnost za druženje, pogovor, spoznavanje.**

Naš dan smo začeli z obiskom Kulturnega središča evropskih tehnologij v Vitanju. Na ogled stalne razstave *Herman Potočnik Noordung: Sto monumentalnih vplivov* nas je popeljal igralec Slovenskega mladinskega gledališča Blaž Šef, tudi vodič v KSEVT-u. S svojim navdušenjem, znanjem in zanimivim vodenjem je pritegnil tudi naše sodelavce. Iz Vitanja izvira družina Hermana Potočnika, pionirja vesoljskih poletov, ki se je leta 1892 rodil v Pulju, umrl pa je na

Dunaju, kjer je tudi študiral in postal inženir – specialist za raketno tehniko. Predstavitev njegovega dela je eno od osrednjih poslanstev KSEVT-a. Zanimiv objekt, ki je pred kratkim prejel Plečnikovo nagrado za arhitekturo, smo zaradi velikega zanimanja in številnih vprašanj udeležencev, na katera je vodič z veseljem odgovoril, zapustili z zamudo, pa vendar več kot zadovoljni.

Odpeljali smo se proti Zrečam, kjer se nam je na naše veliko veselje pridružil naš gostitelj, zreški župnik Peter Leskovar. Skupaj smo se odpeljali do vznožja Brinjeve gore, ki ji pravijo tudi »male Višarje«, saj jo spremlja podobna legenda o nastanku božje poti. Pastirji naj bi nekdanj v brinju, po katerem se gora tudi imenuje, našli Marijin kip. Niso se mogli zediniti, kam bi ga postavili. Vnel se je prepir. Pomirili so se šele takrat, ko se je pojavil skrivnosten mož in jim naročil, naj postavijo cerkev Mariji v čast. Tako med domačini velja, če trikrat poromaš na Brinjevo goro, velja toliko kot enkrat na Višarje. Nedaleč od tod je vodila tudi starodavna pot, po kateri sta šla v Rim Ciril in Metod. V bližini sta še dve cerkvi, in sicer cerkev sv. Neže in cerkev sv. Martina, kjer je tudi uradno

veljavni postanek na Martinovi romarski poti, ki vodi od Madžarske, rojstne dežele svetega Martina, preko Slovenije in Italije do Toursa v Franciji, kjer je pokopan. To mesto je simbolično označeno z Martinovo stopinjo.

Po prijaznem sprejemu smo se na povabilo in pobudo našega vodnika od križa v tišini in premišljevanju podali proti vrhu gore, na kateri stoji podružnična cerkev Matere Božje. Včasih so romarji to pot prehodili po kolenih ter na ta način prosili za milost. Krajši, vendar precej strm vzpon nam je pognal kri po žilah, v hladnem in mirnem zavetju cerkve pa smo se umirili in se v mislih pripravili na sveto mašo. Gospod Peter Leskovar nas je potrdil v naših molitvah in priprošnjah Mariji, Božji Materi, za naše potrebe, za naše zdravje, za potrebe naših bližnjih in za potrebe naših prosilcev. Hkrati pa nas je posebej spodbudil k evangelijskemu izzivu, da poskušamo vsaj nekaj svojih molitev nameniti tudi tistim, ki so drugačni od nas, ki ne živijo tako, kot mi mislimo, da je treba živeti, ki živijo mimo vrednot poštenosti in pravičnosti, in za nje prosimo za Božjo milost.

Domačini so nas po maši pogostili z odličnim pohorskim loncem in domačim pecivom, za kar smo se jim in se jim ponovno iskreno zahvaljujemo. Ob povratku z Brinjeve gore smo se na povabilo gospoda Leskovarja ustavili še v župnijski cerkvi v Zrečah, kjer smo izvedeli marsikaj zanimivega o cerkvi in življenju v župniji. Gospod Leskovar nas je povabil, naj ga obiščemo tudi prihodnje leto, mi pa se mu zahvaljujemo za prijazen sprejem, za njegove spodbudne besede in prijaznost, da je naše romarje že drugo leto z veseljem sprejel.

Za zaključek našega dne smo se ustavili še v Žičah. Ogledali smo si Žičko kartuzijo iz leta 1165. Samostan je razpadel v 18. stoletju, ohranile pa so se meniške hišice, obednica,

kuhinja in redovna cerkev sv. Janeza Krstnika, po kateri se imenuje tudi dolina, kjer leži kartuzija. Danes si v Žičah lahko ogledamo stalno razstavo *Kulturna dediščina Žičke kartuzije*, zanimiv je tudi ogled zeliščne prodajalne, imeli smo možnost poskusiti zeliščne likerje in izvedeli, da je v Žičah delovala najstarejša lekarna na Slovenskem. Ob odhodu smo se sprehodili po zeliščnem vrtu in si privoščili sladoled v najstarejši gostilni na Slovenskem, Gastuž, ki obstaja že od leta 1467.

Romanje smo zaključili s pesmijo in molitvijo. Razšli smo se zadovoljni in bogatejši za še eno lepo druženje. Vsem našim prostovoljcem kličemo na svidenje prihodnje leto! •

maribor

BILI SMO V KINU

Polona Šporin

V torek, 16. aprila, ob 14. uri smo si stanovalci in zaposleni domov za starejše s področja vzhodne Štajerske in Pomurja v murskosoboškem zabaviščnem centru ogledali najnovejši slovenski film z naslovom Srečen za umret. Predvajanje filma so prilagodili našim potrebam in nam omogočili tudi ugodnejšo ceno nakupa vstopnic. Dvorana je bila »razprodana«. Film, ki govori o upokojenem učitelju glasbe, se dotika tudi življenj stanovalcev in zaposlenih v našem domu. Upokojenec Ivan je prepričan, da je njegovo življenje postalo brez smisla in da lahko čaka le še na konec. Preseli se v dom starejših občanov, kjer sreča upokojenko Melito, s katero obiskuje računalniški tečaj, se zaljubi vanjo in skupaj odkrijeta novo veselje do življenja.

Mnogi so bili v kinu prvič. Za mnoge je od zadnjega obiska kina minilo že veliko časa, kljub temu pa spomini na takratno podobo kinodvoran in filme še živijo. A tudi sodobna kinodvorana je bila stanovalcem našega doma všeč. In seveda ideja, da smo skupaj preživeli poseben dan. •

SPREHOD STANOVALCEV DOMA SV. LENARTA IN UČENCEV OŠ LENART

Ksenija Komperšak

V Domu sv. Lenarta smo tudi letos v okviru svetovnega dneva gibanja v četrtek, 9. Maja, organizirali sprehod po bližnji okolici mesta Lenart. Na sprehod smo popeljali predvsem tiste stanovalce, ki za svoje gibanje potrebujejo invalidski voziček oz. potrebujejo kakšen drug pripomoček za pomoč pri hoji. Pridružili pa so se nam tudi bolj aktivni, samostojni stanovalci.

Izredno smo bili veseli, da so se nam na sprehodu letos pridružili učenci 2. razreda OŠ Lenart z učiteljicama. Otroški smeh, razposajenost in otroška pesem nam je ponudila nekaj lepih, srčnih trenutkov ter obudila marsikateri spomin na mlade dni. Hkrati pa nam je sprehod ponudil priložnost za medgeneracijsko druženje.

Z zaposlenimi smo na sprehod popeljali 20 stanovalcev na vozičkih, toliko pa se nam je pridružilo

tudi pomičnih stanovalcev in 46 otrok drugega razreda, tako da smo bili res vesela in pisana družina.

Izpred doma smo zavili v smeri proti Jurovski cesti in se skozi gozd vračali do glavne ceste, od koder smo krenili po Cmureški cesti ter skozi mestni park nazaj v Dom.

Samostojnejši, pomični stanovalci so se skupaj z nami podali na daljšo pot, pomični stanovalci, ki imajo manj moči, pa so odšli na krajšo pot, in sicer od Doma do mestnega parka. Nato pa smo se vsi skupaj srečali v parku in nekoliko zadržali tam. Vzdušje je bilo zelo veselo. V parku smo pomalicali in se osvežili s sladoledom, ki smo se ga vsi zelo razveselili, otroci in starejši. V parku smo se poslovili od učencev, ki so jih tisti dan še čakale šolske obveznosti. Mi pa smo se počasi odpravili proti našemu Domu. Ob vrnitvi nas je na terasi čakala kavica in osvežilna pijača.

Udeleženi stanovalci, zaposleni in učenci z učiteljicama smo skupaj preživeli lepo sončno dopoldne ob druženju in gibanju v naravi.

Želimo, da bi takšna oblika gibanja in druženja postala naša stalnica, saj tudi na tak način želimo

stanovalcem izboljšati samostojnost in kakovost življenja in jim polepšati bivanje v Domu. •

murska sobota

V DOBREM NAS POVEZUJE PESEM

Albina Horvat

Maloštevilna in mlada Župnijska karitas Apače (letos je obeležila 5-letno delovanje) je široko odprla srce za ljudi v stiski z organizacijo velikega dobrodelnega koncerta v Apačah.

V skrbi za ljudi, ki si ne morejo pomagati sami, je Župnijska karitas Apače z organizacijo dobrodelnega koncerta podala roko v pomoč Območnemu združenju Rdečega križa Gornja Radgona pri gradnji varnega in za človeka dostojnega doma za družino iz domače župnije.

In zgodil se je koncert, kot ga v župniji Apače ne pomnijo.

Za slovesen uvod koncerta je poskrbel domači cerkveni pevski zbor Gregor Zafošnik pod vodstvom Marjete Urbanič Rudolf in posebej navdušil s pesmijo »Dva novčiča«.

S pesmijo in glasbo za dobro so se jim pridružile tudi Ljudske pevke ter tamburaška skupina iz Apač.

Za gradnjo doma je zaigrala komorna skupina diatoničnih harmonik iz zasebne glasbene šole Maestro iz Gornje Radgone.

Za dobro so zapeli še mladi talenti Sara Koler Urbanič iz domače župnije, Urh Zver iz Beltincev in Nina Vodušek iz Poljčan.

Dodobra pa so srca skoraj 600-glave množice poslušalcev razgrel priznani pevci s slovenske glasbene scene: Majda Petan, Moira, Anita Kralj z učenko Leo Leutgeb, Alfi Nipič, Rudi Šantl, Drago Jošar. Vsi so se odrekli honorarju, s svojim humanim nastopom pa so pobožali tudi duše prostovoljcev Župnijske karitas Apače in jim dali dodaten zagon pri delu.

Odlično je svoje delo na koncertu opravila tudi mlada članica Župnijske karitas Apače, študentka Aleksandra Dobršek, ki je ob izkušenem voditelju Bojanu Rajku suvereno povezovala koncert. •

ново mesto

ŽK VAVTA VAS Z ANICO TOLAR

Anica Žagar

Občina Straža – biser sredi Dolenjske. Na levem in desnem bregu reke Krke pa sv. Jakob, zavetnik župnijske cerkve v Vavti vasi. In tod mimo vodi slovenska Jakobova pot.

16

Lani je Vavta vas praznovala 150-letnico župnije. Kronist je v kroniko zapisal, da so tu pogosto nastajale grozovite nevihte in v jutrih je debela megla iz Krke pokrila okolico. Dušni pastir, ki je skrbel za duhovno hrano, je o ljudeh zapisal, da so miroljubni in marljivi ter pokorni podložniki. Pridni domačini so v zahvalo Bogu postavili prvo svetišče že v 15. stoletju. Zapisovalec kronike je med drugim še napisal: »V celotni župniji ni najti nobenega revnega berača; če pa se kaj primeri, pa se poveže celotna župnijska občina in ubožce sama vzdržuje in oskrbi.«

Pred več kot dvajsetimi leti je bila v župniji Vavta vas ustanovljena Župnijska karitas. Takratni župnik Gregor Dolšak je k sodelovanju povabil sodelavce in orali so prve brazde na njivi prostovoljnega dela. Najprej z obiskovanjem bolnih, ostarelih in osamljenih ali kako drugače zaznamovanih. In med temi prostovoljkami je bila in je še vedno Anica Tolar.

Velikokrat je revščina skrita za zidovi hiš in marsikdo nima poguma, da bi prosil za pomoč. Tiste pa, ki najdejo moč in pridejo v prostore Župnijske karitas, Anica ne glede na versko in narodno pripadnost lepo sprejme. Ker ima velik dar – posluš za sočloveka, vedno najde primerno besedo za pogovor. S svojo toplo besedo zna nesebično pristopiti k sočloveku v okolju, kjer živi, v domovih za ostarele ali pa v Karitasovi sobi, ko ljudje prihajajo po pakete s hrano.

Ko je gospodarska kriza prizadela ljudi v domačem okolju in je brez službe in zasluženih plač ostalo več sto delavcev, je bilo pod njenim vodstvom v nekaj dneh razdeljenih več ton hrane.

Anica Tolar je po karitativnem delu v domačem okolju dobro poznana. Veliko zadovoljstvo in hvaležnost ji izkazujejo ljudje, ki se udeležujejo srečanja starejših in bolnih, ki jih pod njenim vodstvom Župnijska karitas organizira dvakrat letno. Poleg humanitarnega dela je Anica med prvimi v molitveni skupini v župniji in prav njej gre zasluga za skrbno nabiranje milijonarjev dobrote.

Marsikdaj bi Anica sama potrebovala pomoč. A v svoji skromnosti in dobrosrčnosti ter v duhu krščanske ljubezni najde čas in energijo za pogovor ali nudenje materialne pomoči. Ponižna in verna žena

je zagotovo mlajšim prostovoljkam ogledalo in hkrati učiteljica.

Občina Straža je aprila ob praznovanju občinskega praznika Anici Tolar podelila **priznanje Alojzija Pirca za dosežke na področju humanitarnega dela**. Podelitev priznanja je zahvala in nagrada za delo, ki ga Tolarjeva opravlja. Anica je ob prejemu priznanja povedala, da brez podpore ostalih prostovoljcev in župnika Jerneja Marenka ne bi zmogla.

Župan Občine Straža, Alojz Knafelj, je v nagovoru dejal, da je v življenju pomembno, da znamo prisluhniti sebi in sosedu ter zaznati stisko bližnjih. Poudaril je dobre medsebojne odnose in pozval h graditvi prijateljskih mostov med ljudmi. •

TEDEN PROSTOVOLJSTVA V KRKI, D. D.

Gregor Vidic

Tovarna zdravil Krka, d. d., iz Novega mesta je v mesecu marcu že drugo leto zapovrstjo organizirala teden humanosti in prostovoljstva. Pod geslom »Tudi dobrodelnost je del nas« so zaposleni v Krki, skupaj z vodstvenim kadrom, združili pobude in moči ter jih v obliki prostovoljnih ur, zbranih in poklonjenih stvari prispevali za potrebe družin oziroma posameznikov, ki se za pomoč obračajo na Karitas. Zbirali so oblačila, potrebščine ter sodelovali pri pripravi paketov in organizaciji družabnih dogodkov.

Izkušnja, ki smo si jo delili ob pripravi mesečnih Karitasovih paketov, je bila zopet izjemno lepa, saj se je izkazalo, da so Krkaši na podlagi lanskoletne izkušnje z veseljem zopet priskočili na pomoč. Skupno so tako pripravili nekaj več kot 400 paketov (cca 5.000 kg), ki so jih naši prostovoljci dopolnili še s pralnim praškom ter hrano iz zalog EU. V letošnjem letu smo predvsem s pomočjo naših prostovoljcev na Župnijskih karitas razdelili že 963 paketov z osnovnimi prehranskimi artikli; ob teh je bilo razdeljene še prek 67 ton hrane iz zalog EU.

Finančne pomoči:

Na Škofijsko karitas Novo mesto (ŠKNM) je v letošnjem letu, od januarja do začetka aprila, prispelo 229 prošenj za finančno pomoč; od tega je bilo odobrenih 186, za skupno 19.910 EUR. Za primerjavo naj omenimo, da je bilo v istem obdobju lani za finančno pomoč vloženih 144 prošenj, od teh so bile odobrene 104 v skupni višini 11.580 EUR.

Izjemen pomen pri razdeljevanju pomoči imajo prostovoljci župnijskih in Škofijske karitas. Ti vsakoletno na tisoče ur posvetijo stiski sočloveka; poleg

svojega prostega časa so v lanskem letu prispevali tudi prek 35.000 km, ki so jih prevozili v okviru nude nja raznovrstnih pomoči. Ta prispevek ni majhen, še zlasti, če pomislimo, da vse delo in prevoze opravijo povsem brezplačno. Velikokrat so ravno prostovoljci tisti, ki v času težkih družbenih razmer in izpostavljanju negativnosti vlivajo upanje, sočutje in opogumljajo ljudi za proaktivno reševanje stisk. Svoje delo jemljejo resno, odgovorno in so marsikdaj postavljeni pred krivične očitke in nerazumevanje. To, da se radi posvečajo reševanju stisk, dokazuje tudi veliko zanimanje za izobraževalne dejavnosti, ki so sestavni del usmeritve in programa Karitas. Nadvse nas veseli, da je nemalo prostovoljcev Karitas iz vrst (nekdanjih) Krkinih zaposlenih; slednje je opogumilo tudi nekaj novih prostovoljcev, ki so se ravno prek dejavnosti v tednu prostovoljstva navdušili za sodelovanje pri dejavnostih Karitas. Tako npr. Urška Papež Berus, ki v Krki vodi oddelek za nove produkte, pravi, da si želijo večkrat letno sodelovati pri pripravi paketov, saj so timskega dela vajeni, ne glede na položaj, ki ga zasedajo v službi.

Iskreno smo hvaležni in veseli tovrstnih pobud in s tem razumevanja vseh vodilnih v **Krki, d. d.**, ki čutijo, da vse večje in vedno bolj raznolike stiske tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ne prizanašajo in da je edina pot k svetlejši prihodnosti občutek za pomoč tistemu sočloveku, ki ga poleg vsakdanjih težav tarejo še skrbi z negotovo prihodnostjo. Svoj vidik trenutnih razmer je dobro povzela gospa Elvira Medved, vodja službe za stike z javnostmi, ki pravi, da bomo Slovenci preživel le z družbeno odgovornimi podjetji in posamezniki. Ne glede na gospodarske ter družbene razmere pa je delo naših prostovoljcev po slovenskih župnijah tisto, ki vedno znova pričuje o tem, da Karitas tvori pomemben del vsake (lokalne) skupnosti. •

DRUŽINA KOT TEMELJ SOCIALNEGA VKLJUČEVANJA IN MEDGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Mednarodni dan družine

Miha Starešinič, Vključen.si

18

15. maja obeležujemo mednarodni dan družine. Tema letošnjega dneva je pospeševanje socialnega vključevanja in medgeneracijske solidarnosti. Obe temi se medsebojno prepletata v družini, saj se v vse bolj izoliranem socialnem okolju kaže vedno večji pomen družine kot osnovne enote v človeški družbi.

Mreža za socialno vključenost Vključen.si želi ob obeležitvi mednarodnega dneva družine poudariti pomen kakovostnega družinskega življenja za zdravo družbo in večjo socialno vključenost ter izpostaviti pomen NVO pri socialnem vključevanju družin in medgeneracijske solidarnosti v družbi.

Družine so »osnovno jedro« naše družbe in temelj našega razvoja skozi življenje, saj je družina tista, ki omogoča človeku normalen razvoj, zato je v mnogih civilizacijah cenjena kot najvišja vrednota.

Leta 1993 je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila 15. maj za svetovni dan družine. Že leta 1989 pa je z resolucijo A/RES/44/82 določila leto 1994 za leto družine, s čimer je hotela povečati zavedanje družbe o družini in družinskih zadevah ter izboljšati zmožnost držav, da bi se družinski problemi reševali z ustreznimi domačimi politikami.

Omrežja socialne opore, predvsem družinska, so v Sloveniji pomemben dejavnik pri obvladovanju sodobnih tveganj, pri čemer gre medgeneracijska solidarnost v obe smeri, od mladih k stari in obratno. Medgeneracijsko solidarnost tako razumemo kot glavno strategijo za zmanjševanje tveganj socialne izključenosti in drugih tveganj sodobne družbe.

V današnji družbi je vedno manj medgeneracijske solidarnosti v družini, **kar se odraža na finančnem, socialnem, moralnem področju**, kjer mlade pestijo brezposelnost, stanovanjski problem, revščina, pomanjkanje vrednot in etike v družbi; starejše pa osamljenost, revščina in izključenost iz družbenega življenja.

V Sloveniji vse več starejših pristane na socialnem robu preživetja, zato mora medgeneracijska solidarnost v družbi pridobiti večji pomen, zlasti v obliki vzajemne pomoči otrok in staršev. Vse več ljudi se že zaveda, da lahko finančno, moralno, emocionalno podporo iščejo samo znotraj družine,

Foto: Matic Podražaj

ne, saj družba in država nista sposobni prepoznati nevarnosti socialnega izključevanja in pomanjkanja medgeneracijske solidarnosti.

Zaposlenost, izobrazba, stanovanjski problem, stroški nakupa hrane, plačila elektrike ... – vsi ti dejavniki v današnji družbi čedalje več slovenskih družin potiskajo na socialni rob preživetja. Vedno več družin porabi svoj družinski proračun za osnovne izdatke, kar onemogoča normalen razvoj znotraj družine in posledično širše družbe.

Posledice socialne izključenosti v družbi se največkrat pokažejo pri otrocih, saj zaradi nezadostne podpore iz okolja nastanejo problemi v šoli, pomanjkanje samozavesti, pomanjkanje ustreznih pogojev za osebni razvoj, težje pridobijo ustrezno izobrazbo, se slabše vključujejo v družbo in imajo manj možnosti za zaposlitev.

Ko govorimo o socialni izključenosti otrok in mladine, se moramo zavedati, da njihova izključenost izhaja iz problema socialne izključenosti njihovih staršev. Problemi, kot so brezposelnost, stanovanjska problematika, pomanjkljiva izobraženost, odvisnost od alkohola, stres, in posledično slabše zdravje ter kriza vrednot v družbi zavirajo napredek družbe in so glavni motor vse večjih socialnih krivic, ki bremenijo družbo.

Kljub tem ugotovitvam pa lahko zaključimo, da imajo ključno vlogo pri izboljševanju socialnega položaja najrevnejših družin socialni transferji in subvencije storitev s strani države ter delovanje nevladnih organizacij, ki s svojim delom v številnih primerih omogočajo večjo vključenost v družbo.

Nevladne organizacije v partnerstvu z državo nastopajo kot nosilec socialnega vključevanja.

Številnim socialno izključenim omogočajo NVO lažji prehod iz socialnega roba in jim ponudijo možnost ponovne integracije v družbo. NVO so s svojim delovanjem na različnih področjih vzpostavile podporni krog, ki mnogim omogoča izboljšanje življenjskega standarda in ponovni občutek povezanosti s širšo družbo.

Z mnogimi akcijami ozaveščanja družbe o problemih, zbiranja prepotrebnih osnovnih potrebščin, nudenja moralne podpore, zagovarjanja interesov socialno izključenih in vplivanja na politike so NVO postale nepogrešljiv člen v današnji družbi. Socialno izključeni in njihovi svojci, ki so uporabniki programov NVO, se vloge NVO v družbi dobro zavedajo, širša javnost pa mora odpreti oči in prepoznati pomen delovanja NVO. Tudi zato se je vzpostavila mreža za socialno vključenost Vključen.si, saj želimo, da ljudje vedo, da obstajajo organizacije, na katere se lahko obrnejo, ko so v stiski, in ki se bodo trudile, da jim bodo nudile čim večjo podporo. •

**"Kdor si hoče ohraniti družinsko srečo,
naj ne skopari
z drobnimi pozornostmi
in ljubeznivostmi.**

**Brž ko se mu ponudi priložnost
za kako prijazno dejanje,
naj ga takoj tudi stori
in naj ne čaka na jutri."**

Dale Carnegie

PRIDI IN POGLEJ – OBLIKOVANJE NOVEGA STRATEŠKEGA NAČRTA SLOVENSKE KARITAS

Peter Tomažič

V sredo in četrtek, 15. in 16. maja, smo se v Vrbju zbrali sodelavci Karitas, da bi skupaj pogledali naprej in si postavili cilje za naslednja leta. Prijetno vzdušje tega kraja, urejena okolica in prijaznost gostiteljev, Škofijske karitas Celje, nas je takoj navorilo in razpoložilo za zbrano delo.

Skupaj z voditeljema Matejem Kobalom in Alojzijem Štefanom smo si postavili pogumen cilj oblikovanja poslanstva, vizije in glavnih ciljev Slovenske karitas. Kljub temu, da se vsi težko odtrgamo od dnevnega aktivizma, smo že v naših uvodnih razmišljanjih ugotovili, kako pomembno je, da si vzamemo vsaj malo časa, se srečamo v svoji različnosti, ubesedimo svoje misli, se odpremo za načrte Sv. Duha in skupaj pogledamo naprej. Sam iz izkušnje podobnega načrtovanja v preteklosti vem, da je bolj kot pisni rezultat pomembno čim širše ponastranjenje potrebnih sprememb. Pri našem delu nas je ves čas spremljal tudi krovni dokument slovenskega pastoralnega načrta »Pridite in pogledjte«, ki nam je vsem postal še posebej blizu v petih izzivih za prihodnost.

Na začetku smo poslušali zaključke intervjujev, ki so v prejšnjem mesecu potekali z našimi škofi, vodji pastoralnih služb, duhovniki, centri za socialno delo, sodelavci Karitas in drugimi ljudmi in ustanovami, s katerimi se prepleta delo mreže Karitas v Sloveniji. Vsi so bili načeloma zelo pohvalni, vendar je zaznati tudi določeno kritiko in pričakovanja, ki jih ima okolica do Karitas.

Pri oblikovanju osnutka vizije in poslanstva smo se orientirali tudi po dokumentih Caritas Europa in naši sedanji viziji in poslanstvu. Če strnemo različne poglede in misli, lahko v duhu socialno-pastoralnega poslanstva Slovenske karitas zapišemo, da si želimo, da bodo o Karitas čez pet let govorili npr. takole:

Karitas je v skrbi za človekovo dostojanstvo zatočišče in sopotnik za ljudi v stiski doma in po svetu. Spodbuja vse posameznike in skupine k delitvi dobrin, spoštovanju in ljubezni. Je živa skupnost prostovoljcev in odgovornih, usposobljenih ter sočutnih sodelavcev, ki svojo moč črpajo iz svoje vere in zanjo pričujejo s konkretnimi dobrimi deli.

V nadaljevanju smo z različnimi tehnikami, ki so omogočale, da je bil resnično vsak vključen, izluščili 4 področja, ki naj bi bila v prihodnosti za nas med pomembnejšimi:

1. Sodelavci

Sodelavcem, še posebej številnim prostovoljcem, želimo omogočiti osebni razvoj v povezanosti posameznih občestev in črpanju moči iz razvijanja duhovnosti na sebi lasten način. V župnijah in tudi na drugih ravneh bomo pomagali ustvarjati primerne okolje za razvoj različnih osebnih poklicnosti posameznikov in skupin za pomoč ljudem v stiski.

2. Mreža

Želimo razvijati nove in krepiti obstoječe Karitas z odprtostjo za različne pristope pomoči. Potrebno je približati kriterije za pomoč in prenašati dobre prakse na vseh nivojih. Pri skrbi za sredstva bomo večjo pozornost namenili tudi zbiranju nedenarnih sredstev: novih prostovoljcev, simpatizerjev v Cerkvi in družbi ter molitvenih podpornikov. Večja povezanost znotraj posameznih nivojev in tudi med nivoji naj poleg tehničnih informacijskih orodij temelji predvsem na osebnem stiku. Enako velja tudi za povezanost z župnijskimi pastoralnimi sveti in drugimi cerkvenimi ustanovami. Znotraj Karitas pa je nujen reden, pristen in osebni kontakt z voditelji župnijskih karitas in župniki.

Foto: Marjan Dvornik

3. Programi

Na tem področju je zaznavno, da se od Karitas poleg nujne materialne pomoči v večji meri pričakuje celovit pristop k človeku v smislu večje nadgradnje materialne pomoči s svetovanjem od najbolj osnovnih oblik do strokovnega individualnega svetovanja; družabništva in razvoja medgeneracijskih centrov za vključevanje starejših; ponovnega oblikovanja in poživitev skupin za starejše; odpiranja za problematiko migrantov in tujce; programov za mlade, kot so mladinski centri, ki zajamejo mlade z ulice in preventivo pred različnimi zasvojenostmi; skupin in aktivnosti za samopomoč. Obenem pa mora Karitas ostati tudi odprta za pomoč potrebnim v tujini ter poleg pomoči delovati tudi preventivno. Prav tako Karitas na splošno dobrodelnem področju ne more in tudi ne sme postati nadomestilo za državni sistem socialnih pomoči.

4. Družbena angažiranost

Področja družbene angažiranosti Karitas naj se gibljejo predvsem v mejah socialne izključenosti in ogroženosti. Karitas mora postati glasen zagovornik vseh pozabljenih, majhnih in tistih z roba. Mora si prizadevati za spravo in mir na osebni, skupnostni in družbeni ravni. Pomembna ostaja povezanost z drugimi nevladnimi in vladnimi inštitucijami in vplivanje na spreminjanje ter nastajanje nove zakonodaje. Gotovo pa je naloga Karitas tudi skrb za pravično porazdelitev bremen zaradi gospodarske krize.

Zgoraj zapisano je samo eden izmed osebnih pogledov na vse, kar je bilo v teh dveh dnevih povedanega in zapisanega. Moderatorja sta se potrudila, da so vrata predlogov do končne oblike strateškega načrta še na široko odprta. In vsak je povabljen, da pride in pogleda ter prida svoj kamenček k skupnemu pogledu na prihodnost. •

CARITAS EUROPA - VEČ KOT LE MREŽA

Jana Lampe

Regionalna konferenca Caritas Europa je letos potekala v Bruslju, v času od 23. do 24. maja. Konferenca se je udeležilo 49 predstavnikov Caritas iz 35 evropskih držav, med njimi tudi sama, kot predstavnica Slovenske karitas.

Prvi dan konference so bila po uvodnem pozdravu predsednika Caritas Europa, p. Ernyja Giliena, predstavljena letna poročila, ki smo jih potrdili. V drugem dnevu, ki je bil bolj tematsko usmerjen, smo potrdili nove **tematske rezultate za obdobje 2014 - 2015** s katerim Caritas Europa odloča o svojih prednostnih nalogah in rezultatih za obdobje dveh let in na vključujoč način dopolnjuje strateški načrt 2011-2020. Po tem načrtu je prva prednostna naloga Caritas Europa **zagovorništvo**, v okviru katere bo Caritas Europa še naprej pritiskala na pomembne evropske inštitucije in tako vplivala na pomembnejše evropske politične procese, **da se zagotovi bolj kakovostno življenje ljudem, ki se soočajo z revščino ali sodijo med ranljive skupine**. Caritas Europa namreč igra zelo pomembno vlogo na ravni evropskih inštitucij in je s svojim glasom dosegla že veliko pozitivnih rezultatov, ki vplivajo na bolj socialne politike v EU in s tem tudi v Sloveniji. V obdobju 2014 -2015 še posebno želi vplivati na pripravo novega socialnega modela v Evropi, ki naj bi temeljil na vključevanju, naložbah in socialni zaščiti ter človekovih in socialnih pravicah, vplivati želi tudi na politične debate EU za povečanje zaščite in dostojanstva migrantov in beguncev ter na pripravo novega razvojnega strateškega okvira po letu 2015 s poudarkom na pravici in dostopu do hrane, ko se izteče obdobje Razvojnih ciljev tisočletja. Druga prednostna naloga Caritas Europa je **koordinacija humanitarne pomoči in učenje**, v okviru katere bo vzpostavila učinkovit in zmožljiv sistem za odzivanje na katastrofe v Evropi, razvila bo primerne politike in postopke, ki bodo omogočali večjo varnost humanitarnih delavcev, ki delajo na misijah v tujini in pomagala članicam pridobivati sredstva za humanitarne katastrofe s strani Evropske unije (ECHO).

Tretja prednostna naloga CE je **krepitev mreže** v okviru katere bo še naprej izvajala izobraževanja in na ta način krepila kapacitete članic CE na osnovi socialnega nauka Cerkve. Prizadevala si bo tudi za široko sprejetje in izvedbo skupnih standardov delovanja znotraj mreže (Slovenska karitas je ena izmed 30 članic CE, ki je že sprejela te standarde) ter bo vzpostavila nov in učinkovit sistem vzajemne podpore šibkejših članic znotraj mreže - t. i. Caritasov razvojni sklad (21 članic Caritas v Evropi ima namreč zelo šibke strukture in potrebujejo solidarnostno finančno pomoč močnejših Caritasovih organizacij, da sploh lahko delujejo in se razvijajo).

Generalni tajnik Caritas Internationalis, Michel Roy, nam je predstavil tudi **novi kampanji mreže Caritas Internationalis**, ki naj bi v letih 2013 - 2015 potekala po vseh 164 članicah mednarodne mreže Caritas, tudi v Sloveniji, pod naslovom **»Ena človeška družina, brez revščine in lakote«**. Na svetu namreč živi danes več kot 1 milijarda ljudi, ki nimajo na voljo dovolj hrane, vsak 7 prebivalec sveta gre zvečer lačen spat. In to je škandal proti kateremu se moramo boriti vse Caritas. V filmu pa nas je za konec konference nagovoril predsednik Caritas Internationalis, kardinal Oscar Rodrigues Maradiaga, z besedami: **»Caritas potrebuje humanost in srčno skrb. Je srce, ki vidi, kje je potrebna ljubezen in tam tudi deluje.«** •

PAPEŽ FRANČIŠEK SPREJEL PREDSTAVNIKE MEDNARODNE KARITAS

Mojca Urh

»Štiri stvari, pogledjmo, če se jih spomnim, so se zelo vtisnile: najprej **kriza**, druga **ljubeča drža**, tretja **spodbujanje rasti** in četrta **duhovnost**. In na koncu bi rad dodal tudi še vprašanje glede beguncev.« Tako je papež Frančišek povzel pet vprašanj, ki so mu jih med avdienco (16. maja 2013) zastavili člani izvršnega odbora Mednarodne Karitas (Caritas Internationalis), ki so se zbrali v Rimu na letnem srečanju, skupaj s predsednikom Mednarodne Karitas, kardinalom z Oscarjem Rodriguezom Maradiago iz Hondurasa.

... Je ljubeča drža matere Cerkve v nudenju nujne pomoči in je ljubeča drža pri **spodbujanju** razvoja oziroma **spodbujanje** 'vsestranske rasti našega naroda', kot se je v vprašanju izrazila sestra.«

Na vprašanje o duhovnosti je sveti oče članom izvršnega odbora Mednarodne Karitas dejal: »Temelj **duhovnosti** Karitas je podarjanje, iti ven iz sebe in biti v nenehnem služenju osebam, ki živijo v skrajnih razmerah. Duhovnost Karitas je duhovnost nežnosti, saj smo z resnobnostjo v pastoralni izgubili to razsežnost, ki pa kaže na materinskost Cerkve.«

Na koncu srečanja se je sveti oče dotaknil še vprašanja **beguncev**, ki je resnično težka drama današnjega časa, predvsem na kriznem področju Sirije, ki ga je že več kot milijon ljudi zapustilo in pribežalo v Libanon. Sveti oče je opozoril tudi na begunstvo znotraj naših dežel, saj so se mnoge

Papež Frančišek je potem, ko je v svojem nagovoru predstavil namen papeške inštitucije Mednarodne Karitas, ki je bistveni del Cerkve, saj je njen institucionalni izraz ljubezni do bližnjega, razmišljal o petih besedah, ki jih je izluščil iz postavljenih vprašanj udeležencev. »**Kriza**. Živimo v obdobju težke krize. Ne samo ekonomske krize, ki je en vidik, ne samo kulturne krize, ki je drugi vidik, ne samo krize vere, temveč krize, v kateri človek trpi za posledicami te nestabilnosti. Danes je v nevarnosti človek, človeška oseba, v nevarnosti je Kristusovo telo. Pozor! Za nas je vsa oseba, še posebej, če je zapostavljena, bolna, Kristusovo telo. In delo Karitas je predvsem v tem, da se tega zaveda.«

Sveti oče je nadalje na zastavljeno vprašanje duhovnika iz Mozambika razložil, v čem je pomen **ljubeče drža** pri karitativnem delovanju Cerkve, z besedami: »So trenutki, situacije, v katerih je treba preprosto onemogočiti zlo. Ko je lakota, je treba dati jesti ... so ranjeni, treba jih je oskrbeti. Je tudi kulturna vojna, ki pušča ob poti številne ranjence. In pri tem je **ljubeča drža** matere Cerkve ravno to: oskrbeti nujne potrebe. Treba je znati razlikovati med nujno oskrbo in bolj zakoreninjenimi stiskami

osebe nelegalno preselile v drugo deželo ali pa so bile v to prisiljene zaradi suženjskega dela in so jim bili odvzeti vsi dokumenti.

Sveti oče se je članom izvršilnega odbora Mednarodne Karitas na koncu avdience zahvalil z besedami: »Iskreno se vam zahvaljujem. Vse poučite, da bodo pričevalci nežnosti svete matere Cerkve.«

Vir: Slovensko uredništvo Radia Vatikan

SOLIDARNOST MLADIH DO LJUDI V AFRIKI SE NADALJUJE

Jana Lampe

Čeprav se je mednarodni projekt ozaveščanja o problematiki podnebnih sprememb v povezavi z revščino v Afriki uradno že zaključil, se posamezne dejavnosti na šolah v povezavi s tem projektom še nadaljujejo in celo nadgrajujejo. Na željo posameznih učiteljev tudi v letošnji pomladi poteka po skupaj **več kot 140** osnovnih in srednjih **šolah** ter **vrtecih Tek podnebne solidarnosti**. Tako bomo z več tisoč mladimi in njihovimi učitelji poskušali s pretečenimi oziroma prehojenimi kilometri zagra-

diti že tretji krog solidarnosti okoli planeta Zemlje v solidarnosti do vrstnikov v Afriki, ki jih posledice podnebnih sprememb najbolj prizadenejo.

Kondicijske priprave učencev OŠ Veliki Gaber na tek podnebne solidarnosti.

»Z otroki starejših skupin smo tekli na stadionu športnega parka v Novi Gorici, mlajši otroci pa so svoj tek opravili okoli vrtcev. Za konec teka smo strokovne delavke otrokom pripravile medalje. Za nami je bil prijeten dan, poln nasmejanih in zadovoljnih obrazov ... Z veseljem smo se udeležili tega projekta in pokazali, kako solidarni smo!« je zapisala vzgojiteljica Sanja Lenarčič iz Vrta Nova Gorica, enota Čriček.

Vrtec Nova Gorica

V juniju v letu 2012 sta v okviru projekta dijake Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije v Celju obiskala predstavnika Karitas iz Malavija, in sicer g. Martin Mazinga in ga. Fotina Katopola, ki sta mlade v delavnicah seznanila s podnebnimi spremembami in težavami, s katerimi se vsakodnevno soočajo predvsem revni prebivalci podeželja v Malaviju. Martin in Fotina sta dijake s svojo odprtostjo navdušila, hkrati pa sta v njih zbudila željo pomagati. Dijakom sta med drugim povedala, da se v Malaviju proti hudim sušam borijo tudi s pogozdovanjem. Dijaki te šole so zato v marcu 2013 izvedli akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov za nakup sadik dreves pod geslom **'Posadimo drevesa v Malaviju'** (0,80 € za eno sadiko), in tako poskušali zbrati denar za majhen gozd. Denar so zbirali po razredih in na stojnicah. Odziv dijakov in zaposlenih na šoli je bil odličen, in sicer jim je uspelo zbrati sredstva za nakup 862 sadik dreves. Preko Slovenske karitas smo sredstva takoj nakazali v Malavi. Dijaki se želijo povezati tudi s kakšno srednjo šolo in mladimi v Malaviju, da bi se tako lahko še več naučili o življenju v Malaviju, si izmenjali izkušnje in jim še kdaj pomagali. •

SŠ za strojništvo, mehatroniko in medije Celje

***So dnevi, so leta in so pomladi,
ko se imamo preprosto radi;
so trenutki, ko je treba na novo začeti,
in so ljudje, ki jih je treba preprosto objeti.
Ta svet je lep, če nekomu nekaj daš;
ta svet je lep, če nekoga rad imaš,
če stisneš roko komu, ki ga kaj boli;
ta svet je lep, če si človek do ljudi.***

Tone Pavček

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004